

Обов'язок піклування (duty of care) в зонах підвищеного ризику та прифронтових територіях України

З початку повномасштабного російського вторгнення в лютому 2022 року Україна зазнає повітряних атак по всій території країни. Водночас активні наземні бойові дії тривають уздовж 1000-кілометрової лінії фронту на сході та південному сході країни. Обстріли, авіаудари й наземні атаки з російської території також зачіпають північно-східний кордон з Росією, включаючи Чернігівську, Харківську та Сумську області (Babel 18/09/2023; EUobserver 02/02/2024; ACLED 26/04/2024; BBC 03/01/2024). Понад 3,3 мільйона людей живуть поблизу лінії фронту, третина з них стикається з наслідками найвищого рівня пошкодження житла та інфраструктури (CARE 22/02/2024; HIAS/ZOA 22/03/2024). До березня 2024 року 950 000 людей, 120 000 з яких були ВПО, проживали у 25-кілометровій зоні від лінії фронту, піддаючись регулярним обстрілам і атакам з великої відстані (IOM 07/05/2024; DFS/IMPACT 05/03/2024). Гуманітарні потреби в межах 25-кілометрової зони вищі, ніж за її межами, причому особливо гострими є потреби в засобах до існування та житлі, а відсутність безпеки обмежує доступ до ринків (IOM 07/05/2024).

Доставка гуманітарної допомоги продовжується у прифронтових територіях і зонах підвищеного ризику попри постійні загрози обстрілів, авіаударів, атак безпілотників і забруднення територій мінами та вибухонебезпечними залишками війни. У цих умовах гуманітарні організації мають моральний, фінансовий і юридичний обов'язок забезпечувати безпеку і добробут своїх співробітників та їхніх сімей (IASC 12/02/2024). Цей обов'язок піклування (duty of care) безпосередньо пов'язаний з професійними ризиками роботи в зонах конфлікту, які можуть призвести до травм, смерті, тривалого перебування в стресових умовах та інших загальних проблем безпеки (IASC 21/04/2020). Практика виконання обов'язку піклування може включати евакуацію персоналу з постраждалих районів, психологічну підтримку, фінансову допомогу та виплату заробітної плати авансом (HI та ін. 15/08/2023; KI 04/04/2024 с; KI 05/04/2024; KI 08/04/2024 а; KI 25/04/2024).

В Україні невеликі національні неурядові організації (НУО), організації громадянського суспільства (ОГС) та волонтери надають значну частину допомоги на прифронтових територіях. А втім, попри те, що українські організації складають понад дві третини всіх організацій, що надають допомогу, менше 1% з 6,4 млрд доларів США, які надійшли

в Україну в період з 2022 по 2023 рік, було виділено безпосередньо їм (RI 24/02/2023; TNH 26/03/2024; УКГС станом на 06/06/2024). Це призвело до значних перешкод у доступі до виконання обов'язку піклування та забезпечення безпеки співробітників.

КЛЮЧОВІ ТЕЗИ

- Гуманітарне реагування та фінансування в Україні є пріоритетними вздовж лінії фронту та в зонах підвищеного ризику, оскільки ті, хто надає допомогу та підтримку людям, які її потребують, ризикують зазнати емоційної або фізичної шкоди від загроз, що включають мінометні, артилерійські, ракетні обстріли, а також авіаудари.
- Практика виконання обов'язку піклування міжнародними організаціями стосовно національних зацікавлених сторін не замінює власне обов'язку піклування НУО, які стикаються з такими проблемами, як брак безпосереднього та сталого багаторічного фінансування, а також недостатні накладні витрати.
- Інтерв'ю з ключовими інформантами (KI), фокус-групові дискусії (ФГД) та наявні вторинні дані визначили доступ до фінансування, доступ до інформації та обмін нею, а також різні операційні реалії як основні теми для пояснення прогалин у виконанні обов'язку піклування, особливо для НУО та волонтерів.
- У той час як деякі міжнародні партнери дотримуються чіткої політики відмови від залучення зацікавлених сторін до реагування на прифронтових територіях і діляться стратегіями управління ризиками, очікування інших щодо виконання обов'язку піклування не такі чіткі, зокрема, щодо забезпечення навчання, обладнання та механізмів зворотного зв'язку.
- В Україні є низка прогалин у виконанні обов'язку піклування, особливо для НУО та волонтерів. KI та ФГД обговорювали деякі з цих прогалин, зокрема потребу в технічному обслуговуванні транспортних засобів, засобах індивідуального захисту (ЗІЗ)/(personal protective equipment (PPE), страхуванні, підвищенні обізнаності та розбудові потенціалу.

ПРО ЗВІТ

Мета: цей звіт має на меті висвітлити проблеми виконання обов'язку піклування, з якими стикаються гуманітарні організації та волонтери, особливо ті, що працюють у прифронтових та окупованих територіях України, з особливим акцентом на НУО та волонтерів.

Методологія: звіт включає аналіз наявних вторинних даних, доповнений напівструктурованими інтерв'ю (KI) та двома ФГД. У годинних інтерв'ю взяли участь 28 організацій (десять міжнародних неурядових організацій (МНУО), 11 НУО, чотири агенції ООН, дві організації, що представляють МНУО та НУО, і одна волонтерська платформа), більшість з яких працюють у зонах підвищеного ризику. У двох ФГД, спрямованих на триангуляцію початкових висновків, взяли участь загалом десять представників НУО.

Обмеження: інформація, зібрана та проаналізована на основі вторинних даних, KI та ФГД, не є повністю вичерпною і не охоплює всіх практик, викликів та прогалин у виконанні обов'язку піклування в Україні, включаючи географічні відмінності. З огляду на певну делікатність, не про всі інциденти повідомлялося, а деякі з них не були включені до аналізу.

ВИЗНАЧЕННЯ ОБОВ'ЯЗКУ ПІКЛУВАННЯ

Обов'язок піклування (duty of care) охоплює багато сфер, які перетинаються, і стосується нівелювання ризиків передбачуваних ризиків, які можуть завдати емоційної або фізичної шкоди співробітникам та членам їхніх сімей (IASC 12/02/2024). Обов'язок піклування відображається в політиках, нормативно-правових актах, правилах, адміністративних інструкціях та інших документах, зокрема щодо управління ризиками безпеки (security risk management) (Creta 18/08/2018; CHS Alliance 17/09/2019). Обов'язок піклування може також поширюватися на гуманітарні організації, серед іншого, у формі меморандумів про взаєморозуміння, принципів партнерства, політики управління безпекою і навіть прямої політики щодо обов'язку піклування (KI 04/04/2024 c; KI 26/03/2024; KI 27/03/2024 a; HPN 16/12/2009). Деякі МНУО та агенції ООН розглядають партнерство як продовження своїх програм і стверджують, що вони мають як моральні, так і етичні зобов'язання виконувати Обов'язок піклування стосовно співробітників афілійованих організацій (KI 05/04/2024; KI 04/04/2024 c; NP 03/05/2023). МНУО в Україні, які відстоюють обов'язок піклування, зазвичай мають більш комплексний пакет обов'язку піклування для своїх НУО співробітників і у своїй політиці щодо місцевих гуманітарних зацікавлених сторін (KI 22/07/2024; KI 04/04/2024 a; KI 04/04/2024 b; KI 27/03/2024 a; KI 04/04/2024 c).

Загрози в нинішньому контексті включають обстріли, артилерійські обстріли, різні ракетні обстріли та авіаудари (наприклад, керовані та некеровані бомби, що скидаються з повітря), забруднення наземними мінами та боеприпасами, що не розірвалися, а також атаки безпілотників, включаючи ймовірні цілеспрямовані атаки російських сил із використанням FPV-дронів (KI 29/07/2024; KI 19/07/2024; Zmina 27/05/2024 та 05/07/2024; DIIS 21/02/2024; KI 26/03/2024; KI 27/03/2024 a; Proliska станом на 20/06/2024; HEKS 20/02/2024). Ті, хто займається евакуацією і порятунком людей у прифронтових територіях, насамперед волонтери, також наражаються на ризик обстрілів і подвійних авіаударів (коли інший удар наноситься після першого) (Kim та ін. 23/05/2024; NV 26/04/2024; BBC 14/04/2024; AI 30/09/2022; Kyiv Post 02/08/2022). Інші ризики включають затримання російською владою, особливо у прифронтових та окупованих територіях. Затримані можуть зіткнутися з жорстоким поводженням, катуваннями, фальшивими звинуваченнями (наприклад, у шпигунстві чи саботажі), зникненням і смертю (OHCHR 27/06/2023; AWSO станом на 09/08/2024). На додаток, окуповані Росією райони з підконтрольної Україні території створюють надзвичайно обмежений доступ майже для всіх МНУО та НУО, а робота в них залишається вкрай ризикованою (ACAPS 06/02/2024).

Поточні практики виконання обов'язку піклування, наявні в Україні для міжнародних та національних співробітників МНУО, НУО та ООН, включають, але не обмежуються страхуванням життя, комплексним медичним страхуванням (включаючи консультування та психологічну підтримку), підтримкою психічного здоров'я та управлінням стресом (KI 05/04/2024; KI 08/04/2024 a; KI 29/07/2024; KI 04/04/2024 b; KI 27/03/2024 a). Деякі організації пропонують політику віддаленої роботи, довші щорічні відпустки та національні свята для персоналу, незважаючи на призупинення публічних заходів в умовах воєнного стану (KI 05/04/2024; KI 08/04/2024 a; Lockton 21/02/2024). Враховуючи контекст, деякі організації включили до своїх програм переселення переміщених національних співробітників та їхніх сімей, зокрема надання житла та фінансову підтримку (KI 24/04/2024; KI 25/04/2024; KI 04/04/2024 c; KI 05/04/2024; KI 08/04/2024 a; TNH 08/02/2024). Відпустка для відпочинку та відновлення сил є стандартною та обов'язковою для міжнародних співробітників і покриває витрати на проїзд до місця, яке вважається безпечним. Для волонтерів Обов'язок піклування (duty of care) включає право на безпечні та здорові умови праці, право на відшкодування витрат, пов'язаних із волонтерською діяльністю, навчанням, страхуванням здоров'я та життя. Вони також мають право самостійно обирати сфери надання допомоги та отримувати інформацію про свої права та обов'язки (Human Rights Guide станом на 24/04/2024; VR 19/04/2011).

ЧОМУ В УКРАЇНІ ІСНУЮТЬ ПРОГАЛИНИ У ВИКОНАННІ ОБОВ'ЯЗКІВ ПІКЛУВАННЯ ДЛЯ НУО ТА ВОЛОНТЕРІВ?

КІ, ФГД та наявні вторинні дані визначили доступ до фінансування, доступ до інформації та обмін нею, зміну операційних реалій та очікування зацікавлених сторін як основні теми для пояснення прогалін у виконанні обов'язку піклування, особливо для НУО та волонтерів.

Доступ до фінансування

Менше 1% з 6,4 млрд доларів США, що надійшли в Україну у 2022-2023 роках, було надано безпосередньо місцевим і національним українським організаціям, хоча вони складають понад дві третини всіх організацій, що надають допомогу (RI 24/02/2023 та 23/07/2024; TNH 26/03/2024; УКГС ООН станом на 06/06/2024). В Україні деякі НУО та волонтери беруть на себе найбільший тягар ризику попри те, що мають найменші ресурси (NP 03/05/2023; Trócaire 15/06/2023; KI 02/04/2024 b; HI та ін. 15/08/2023; ACAPS 16/06/2023; KI 05/04/2024; KI 25/04/2024). Одна НУО повідомила про поширеність практики покриття з власних коштів витрат, пов'язаних із наданням допомоги, серед невеликих НУО та волонтерів через повільне або недостатнє фінансування (KI 23/07/2024). ACAPS тріангулював цю інформацію під час ФГД: один з учасників зазначив, що знає про таку практику серед багатьох НУО; інша НУО зазначила, що її співробітникам доводилося вдаватися до таких стратегій (ФГД 04/07/2024).

Незважаючи на це, в українському контексті спостерігається прогрес у фінансуванні НУО, ОГС та волонтерів, зокрема через Український гуманітарний фонд (УГФ). У 2023 році перегляд малих грантів і програм, спрямованих на НУО, ОГС та волонтерів, особливо тих, що працюють на лінії фронту та в умовах підвищеного ризику, рекомендував впровадження комплексного обов'язкового пакета піклування через партнерства та механізми фінансування (УКГС станом на 12/08/2024; УКГС 23/05/2024). В останньому раунді розподілу коштів у рамках УГФ на 2024 рік чітко просувався пакет піклування для регіональних зацікавлених сторін, який включав навчання з надання першої допомоги та безпеки, психічного здоров'я та психосоціальної підтримки (ПЗПСП), ЗІЗ, а також страхування життя та від нещасних випадків (УКГС 20/12/2023 та 10/07/2024). Більш послідовно одна агенція ООН покриває обов'язки піклування за співробітниками в рамках гнучких витрат на розбудову потенціалу (capacity building), причому одна національна організація отримала понад 70 000 доларів США гнучкого фінансування з незначними вимогами до звітності, що дозволяє їй витратити гроші на власний розсуд (KI 22/07/2024). Дедалі частіше в бюджетні пропозиції включають окремий рядок для витрат на безпеку, наприклад, на ЗІЗ, як спосіб гарантувати,

що охоплення підпадає під Обов'язок піклування (duty of care) про зацікавлених осіб (Mercy Corps 21/05/2024; HI та ін. 15/08/2023; KI 01/04/2024). Інша агенція ООН наразі узгоджує практику виконання обов'язку піклування та принципи партнерства між партнерами-виконавцями (KI 02/08/2024).

Разом з тим, доступ до фінансування для всіх НУО та волонтерів, які працюють у зонах підвищеного ризику, залишається проблемою, що впливає на їхню здатність пом'якшувати ризики (KI 24/04/2024; NP 03/05/2023; TNH 13/05/2024). Невеликі НУО, як і раніше, мають менше шансів отримати фінансування від міжнародних організацій та донорів через вимоги до фінансування та партнерства, включаючи процеси належної обачності (IASC 27/02/2023; NP 03/05/2023; TNH 13/05/2024). За словами ключових інформаторів, міжнародні донори менш схильні помічати потреби у фінансуванні невеликих НУО та волонтерів, особливо тих, які не мають партнерських відносин з МНУО або ООН (KI 03/04/2024; ФГД 27/06/2024; ФГД 04/07/2024).

Доступ до інформації та обмін інформацією

Обмін інформацією, пов'язаною з обов'язком піклування, між організаціями є обмеженим (KI 24/04/2024; KI 25/04/2025; KI 18/04/2024; Insurance Business 06/09/2023; KI 17/04/2024; Mercy Corps 21/05/2024). Тоді як деякі волонтери користуються привілеями офіційної реєстрації, інші неформальні групи можуть не мати такої ж обізнаності чи розуміння своїх прав щодо обов'язку піклування. Одна з НУО зазначила, що їм постійно доводиться пояснювати деяким волонтерам необхідність носити ЗІЗ у зонах підвищеного ризику. Водночас значна частина загальнодоступних матеріалів про Обов'язок піклування (duty of care) викладена англійською мовою, що створює мовний бар'єр в Україні. Також немає стандартного терміну та визначення обов'язку піклування (duty of care), перекладеного українською мовою, що ускладнює обговорення цього терміну серед національного персоналу та волонтерів, які менш обізнані з цією концепцією (ФГД 04/07/2024).

Оперативні реалії

З огляду на те, що лінія фронту простягається на понад 1000 кілометрів, ризики різняться. Наприклад, Краматорський район стикається з додатковими ризиками, як-от кулі, безпілотники та обстріли; у цих районах першочерговими завданнями є надання першої медичної допомоги, страхування та забезпечення ЗІЗ. З іншого боку, у Харкові основна увага приділяється психосоціальній підтримці та добробуту, зокрема відпочинку для зняття стресу, оскільки люди страждають від безперервних обстрілів (KI 17/04/2024).

За словами трьох НУО під час ФГД, міжнародні організації та представники донорів знаходяться далеко від лінії фронту і не завжди обізнані з останньою ситуацією, що викликає занепокоєння щодо їхньої недостатньої обізнаності з контекстом. Це згодом впливає на заходи з пом'якшення ризиків, про які просять НУО, а також створює труднощі з виділенням певних ресурсів для пом'якшення ризиків у зонах підвищеного ризику (ФГД 04/07/2024; КІ 24/04/2024; НР 03/05/2023; ТНН 13/05/2024). Деякі донори продовжують стверджувати, що життя на територіях, які Україна повернула під контроль, повертається до нормального стану, тоді як насправді ці території можуть зазнавати постійних обстрілів та активізації бойових дій, як, наприклад, у Харківській області (МОЗ 12/08/2024; УГКС 25/05/2024).

Як зазначили ключові інформатори, робота з донорами та міжнародними зацікавленими сторонами над спільними стратегіями управління безпекою, незважаючи на відмінності у готовності ризикувати, була б важливою для точного розуміння та донесення інформації про ризик, на який наражаються партнери-виконавці (КІ 27/03/2024 а; КІ 18/04/2024; НІ та ін. 15/08/2023; КІ 04/04/2024 а; НР 03/05/2023).

Очікування від партнерства

Різні організаційні повноваження, спроможності та культури впливають на готовність організацій до ризику, коли вони зважують гостроту гуманітарних потреб і ризик для гуманітарних співробітників, а також правові наслідки будь-якого інциденту (ICRC та ін. 29/06/2023; GISF 29/06/2017; IASC 27/02/2023). Деякі міжнародні організації чітко визначили заборонені зони для своїх співробітників, наприклад, у межах 15-20 кілометрів від лінії фронту. Інші визначають свої заборонені зони на основі періодичних оцінок безпеки, коли можливість працювати у прифронтових територіях змінюється з часом і місцем розташування (КІ 19/07/2024; КІ 04/04/2024 а; КІ 04/04/2024 б; КІ 27/03/2024 а; КІ 05/04/2024). Три міжнародні організації повідомили про партнерство з НУО, які вже працюють у зонах підвищеного ризику, з метою уникнення ризиків, а також про гнучкість у запровадженні власних заходів безпеки, щоб надати зацікавленим сторонам можливість надавати допомогу в тих районах, де вони вважають за потрібне. Інші очікування містять те, що вони ніколи не проситимуть свої партнерські НУО надавати допомогу в зонах підвищеного ризику, навіть якщо вони вже здійснюють власне надання допомоги в цих зонах, і дозволять організації вийти без наслідків (КІ 02/04/2024 а; КІ 05/04/2024; КІ 10/04/2024; КІ 08/04/2024 а; КІ 04/04/2024 а; КІ 04/04/2024 б; КІ 04/04/2024 с).

Спостерігається посилення формалізації партнерства між місцевими та міжнародними організаціями, а також поступова професіоналізація НУО та волонтерського руху, а ризики, на які вони йдуть, сприймаються як більш прораховані

(КІ 17/04/2024; КІ 05/04/2024). А втім, залишаються питання щодо того, чи донорське фінансування та підтримка МНУО ненавмисно виступають чинником притягання до зон підвищеного ризику, але це залишається незрозумілим зі слів КІ НУО. Дві опитані НУО прямо зазначили, що уникають партнерства з міжнародними організаціями задля збереження гнучкості у своїй діяльності (КІ 24/04/2024; КІ 02/04/2024 с). Одна НУО рекомендувала ділитися внутрішньою політикою безпеки з афілійованими організаціями, щоб не наражати на небезпеку іншу НУО (ФГД 27/06/2024).

Представники НУО, які брали участь у ФГД, зазначили, що міжнародні організації не запитують систематично, чи їхня діяльність наражає співробітників афілійованих організацій на підвищені ризики, які вони не можуть пом'якшити, зокрема, чи повідомляють вони донорам про інциденти, пов'язані з безпекою (ФГД 04/07/2024; КІ 19/07/2024). Інша НУО повідомила, що вона часто ініціює дискусії щодо обов'язку піклування, оскільки міжнародні зацікавлені сторони та донори не запитують про їхні потреби у виконанні обов'язку піклування (ФГД 04/07/2024). За словами одного з ключових інформаторів, не всі МНУО пропонують прозору інформацію про свої партнерські цінності та принципи, що ускладнює для НУО розуміння того, з якими МНУО вони воліли б працювати (КІ 17/04/2024). Це викликає занепокоєння щодо розподілу відповідальності, пропорційності ризику рівню потреб та повного розкриття інформації про ризики, які вони беруть на себе. Це охоплює інформування про можливість відкласти надання допомоги та вийти із зони підвищеного ризику без будь-яких наслідків для виконавчого персоналу чи волонтерів (КІ 19/07/2024; КІ 18/04/2024; КІ 04/04/2024 а; КІ 04/04/2024 б; КІ 04/04/2024 с).

ЯКІ ПРОГАЛИНИ У ВИКОНАННІ ОБОВ'ЯЗКУ ПІКЛУВАННЯ ІСНУЮТЬ ДЛЯ НУО ТА ВОЛОНТЕРІВ?

В Україні є низка прогалин у виконанні обов'язку піклування, особливо для НУО та волонтерів. КІ та ФГД обговорювали деякі прогалини, зокрема потребу в технічному обслуговуванні транспортних засобів, ЗІЗ, страхуванні, підвищенні обізнаності та розбудові потенціалу.

Транспортні засоби та технічне обслуговування

Транспортні засоби та їхнє технічне обслуговування є одними з найпоширеніших прогалин, які обговорювали НУО, включаючи організації, що тісно співпрацюють з волонтерами (КІ 25/07/2025 b; КІ 18/04/2024; КІ 24/04/2024; ФГД 27/06/2024; ФГД 04/07/2024). Хоча деякі донори та міжнародні організації підтримують НУО та волонтерів у технічному обслуговуванні транспортних засобів, наявні ініціативи не можуть покрити всі потреби (КІ 23/07/2024). Три НУО, опитані для цього звіту, зазначили, що деякі з їхніх співробітників вдаються до використання особистих коштів для покриття витрат, наприклад, на технічне обслуговування транспортних засобів, щоб продовжувати безпечно добиратися до людей, які цього потребують (КІ 24/04/2024; КІ 18/04/2024; ФГД 04/07/2024). Волонтери, які проводять евакуацію із зон найвищого ризику, повинні уникати тривалого перебування в цих районах і ризику застрягти в них, тому їм потрібні справні транспортні засоби, особливо з огляду на пошкоджені дороги. Це однією проблемою є пошук механіків для ремонту транспортних засобів і запчастин у зонах підвищеного ризику (КІ 19/07/2024; КІ 24/04/2024; ФГД 04/07/2024).

У рамках цього аналізу НУО також згадували про броньовані автомобілі, стверджуючи, що вони потрібні для районів, розташованих на відстані від 0 до 10 кілометрів від лінії фронту, але, за словами ключових інформаторів, донори відмовляються покривати ці потреби (КІ 25/07/2024 b; Zmina 05/07/2024; ФГД 27/06/2024; ФГД 04/07/2024). Деякі агенції ООН та МНУО використовують броньовані автомобілі для забезпечення більшої безпеки своїх співробітників у зонах підвищеного ризику (КІ 23/07/2024; КІ 22/07/2024; КІ 27/03/2024 a; КІ 04/04/2024 a; КІ 01/04/2024). Окремі міжнародні організації мають відмінності в протоколах безпеки: деякі з них вимагають наявності броньованих автомобілів у зонах підвищеного ризику, як-от Харків, тоді як інші цього не вимагають (КІ 17/04/2024; КІ 27/03/2024 a). За словами респондентів ФГД, нестача броньованих автомобілів призвела до смертельних випадків і поранень серед волонтерів, які проводять евакуацію, як, наприклад, у Харківській області (ФГД 04/07/2024). Керування броньованими автомобілями вимагає спеціальних курсів водіння, враховуючи їхню вагу та інші фактори, які відрізняються від керування звичайними транспортними засобами, включаючи здатність безпечно реагувати на раптові небезпеки в умовах підвищеного ризику (КІ 27/03/2024 a).

Засоби індивідуального захисту

Не всі НУО та волонтери мають достатні ресурси для придбання достатньої кількості ЗІЗ через два роки після повномасштабного російського вторгнення (КІ 29/07/2024; КІ 03/04/2024; КІ 01/04/2024; КІ 25/04/2024; ФГД 04/07/2024; NP 03/05/2023). Для багатьох організацій носіння ЗІЗ, що складаються із захисної каски та рятувального жилета, є обов'язковим у зонах підвищеного ризику (КІ 22/07/2024; КІ 04/04/2024 a; КІ 08/04/2024 a; КІ 18/04/2024; КІ 04/04/2024 b; NSSU 11/12/2023; Edera 2024). В Україні ЗІЗ можуть коштувати від 450 до 1000 доларів США, що багато НУО, особливо волонтери, не можуть собі дозволити (NP 24/05/2023; КІ 04/04/2024 a). Деякі співробітники НУО працюють у зонах підвищеного ризику без ЗІЗ, оскільки вони не можуть собі їх дозволити, а їхні міжнародні афілійовані організації не покривають витрати на них (КІ 25/04/2024).

Досі незрозуміло, скільки ЗІЗ було видано і в яких районах потреба більш нагальна, попри те, що щонайменше половина МНУО та агенцій ООН, опитаних в рамках аналізу, надали, покрили витрати або позичили ЗІЗ партнерам-виконавцям (КІ 05/04/2024; КІ 04/04/2024 a; КІ 04/04/2024 b; КІ 04/04/2024 c; КІ 04/04/2024 b; КІ 02/08/2024).

Забезпечення страхування

Страхування здоров'я та життя не завжди доступне для невеликих НУО та не для всіх волонтерів. Медичне страхування є особливо дорогим і недостатньо охоплюючим, навіть для великих НУО з міжнародними партнерами (КІ 23/07/2024; ФГД 04/07/2024; КІ 24/04/2024). Наприклад, НУО, яка з 2022 року працює переважно в зонах підвищеного ризику, все ще намагається отримати пряме фінансування і не має достатньо ресурсів, щоб покрити медичне страхування для своїх співробітників (КІ 24/04/2024). Одна з НУО зазначила, що їй доводиться надавати пріоритет страхуванню життя співробітників, які працюють у зонах підвищеного ризику, оскільки наявного фінансування недостатньо, щоб покрити всіх співробітників. Це означає, що співробітники, які працюють у містах, віддалених від лінії фронту, таких як Київ та Львів, не мають пріоритету щодо страхування життя, попри те, що вони відвідують зони підвищеного ризику, як-от Харків (ФГД 27/06/2024; ФГД 04/07/2024). Одна НУО, яка працює в районах найвищого ризику, повідомила, що має страхування життя для своїх співробітників і волонтерів до кінця 2024 року, але неясно, чи зможе вона продовжити цю підтримку (КІ 19/07/2024). Інша НУО зазначила, що волонтери повинні оплачувати власне страхування з особистих коштів або за рахунок пожертв (КІ 24/04/2024; ФГД 04/07/2024; ФГД 27/06/2024). Незрозуміло, чи можуть вони отримати доступ до нього, враховуючи роботу з високим рівнем ризику та бюрократичну тяганину, що забирає багато часу.

Страховання життя, комплексне медичне страхування (включно консультування та психічного здоров'я та психосоціальної підтримки), а також управління стресом доступні для більшості співробітників МНУО та ООН, як національних, так і міжнародних (КІ 05/04/2024; КІ 08/04/2024 а; КІ 29/07/2024; КІ 04/04/2024 б; КІ 27/03/2024 а). Деякі МНУО розширили свої схеми страхування, включивши до них страхування від нещасних випадків співробітників зацікавлених сторін, а інша ініціатива випробувала страхування для менш помітних волонтерів та менших НУО (КІ 08/04/2024 а; КІ 26/03/2024).

Підвищення обізнаності та розбудова потенціалу

В рамках партнерства між ООН, МНУО та партнерами-виконавцями просуваються та проводяться навчальні тренінги. Найчастіше згадувані типи тренінгів включають психічного здоров'я та психосоціальної підтримки (ПЗПСП), тренінг з обізнаності про вороже середовище (HEAT) та тренінг з управління безпекою (КІ 02/08/2024; КІ 22/07/2024; КІ 08/04/2024 а; КІ 26/03/2024).

Волонтерські групи та менші організації все ще стикаються зі значними перешкодами у доступі до цих можливостей, що залишає їх без базової підготовки (КІ 29/07/2024). Сюди входять тренінги HEAT або тренінги з інтегрованої безпеки в умовах ворожого середовища, тренінги з надання першої медичної допомоги (включно з накладанням джгутів), тренінги з надання першої психологічної допомоги, тренінги з травматології та тренінги з тактичної медицини (ФГД 27/06/2024; ФГД 04/07/2024). Є також потреба в підготовці водіїв для роботи в умовах високої кінетичності (КІ 04/04/2024 б). За словами однієї з НУО, тренінги проводяться, але потреба в них є високою і постійною, особливо з огляду на високий рівень плинності кадрів та наявні бюджети, які не враховують ці реалії (ФГД 27/06/2024). Кілька МНУО повторили, що, зважаючи на високу плинність кадрів на місцях, тренінги з гуманітарних принципів і міжнародного гуманітарного права, а також дискусії щодо видимості, мають бути постійними (КІ 27/03/2024 с; КІ 26/03/2024).

Одна МНУО наголосила на необхідності проведення тренінгів для партнерів-виконавців, які б не лише зосереджувалися на захисному обладнанні, а й вивчали поведінкову обізнаність (КІ 08/04/2024 а). Це включає підвищення обізнаності щодо цифрової безпеки, яка гарантує, що особисті та організаційні сліди в Інтернеті не матимуть будь-яких зв'язків зі сторонами конфлікту. Такі сліди можуть мати форму доказів координації з національними державними службами, що може призвести до переслідування або затримання з боку російських сил і органів влади (КІ 27/03/2024 а; КІ 26/03/2024; КІ 02/04/2024 с).

Ті, хто надають допомогу в районах з найвищим ризиком і на нещодавно відвойованих територіях, вкрай потребують інструктажу з мінної безпеки (КІ 29/07/2024; КІ 25/07/2024 б; КІ 23/07/2024). Сюди входить поведінкова обізнаність з огляду на високий рівень забруднення нерозірваними боєприпасами та наземними мінами, а також роз'яснення необхідності уникати їзди по асфальту (КІ 23/07/2024). Території, які Україна відвоювала, сильно забруднені, а дефіцит асфальтованих доріг спостерігався ще до початку повномасштабної війни, що свідчить про те, що на практиці добиратися до людей, які потребують допомоги у віддалених районах, доводиться ґрунтовими дорогами (КІ 23/07/2024).

Ті, хто взаємодіє з постраждалими на нещодавно відвойованих територіях, потребують тренінгів з громадської та соціальної згуртованості у відповідь на підвищену напруженість у громадах. Це стає питанням фізичної безпеки у випадку насильства з боку громади, спрямованого на гуманітарних працівників і волонтерів (ФГД 04/07/2024).